

Ženska oblačila 1915 - 1941

Že nekdanj je bil v ženskah prisoten občutek za lepoto. Že svoj dom je vsaka napravila lepši in prijetnejši z raznimi prtiči, ki so viseli tudi na stenah kuhinje. Ker je morale biti vse čisto, so tudi zase skrbele, da so bile lepo oblečene. Vedno so imele dvoje oblačil: delovno in praznično.

Delovna obleka je bila običajno iz pralnega blaga. Sestavljena je bila iz spodnjega krila in vrhnjega krila iz močnejšega blaga. Zraven je sodila bluz, ki je bila navadno spredaj zapeta z gumbi in brez posebnih okraskov. Če je ženska morala stopiti v

Sestri Francka in Ivanka Smrekar
leta 1917.
(S. Geršak)

drvarnico ali h kuram, se je ogrnila z debelo ruto ali pletom in se pokrila z ruto. Važen del delovne obleke je bil še predpasnik. Ta je bil nabran in je segal do pasu. Ko je delala na polju ali na vrtu, je krilo spodrecala (dvignila) in pokleknila na zložen žakelj, da si je zavarovala kolena. Pri pripravi kruha, ki ga je mesila v mentrgi, si je opasala bel predpasnik in si nadela malo belo rutico, da ji lasje ne bi padali na čelo.

Kadar pa se je oblekla praznično, je iz skrinje oziroma omare (kostna) vzela boljše obleko. Ta je bila navadno dvodelna. Krilo in bluza nista bila iz istega blaga. Pod blužo si je oblekla modrc (korzet) z všitimi ribjimi kostmi in luknjicami, skozi katere je bil napeljan dolg trak. Nekdo ji je moral pomagati, da je bila vrstica močno zategnjena in pas čim ožji. Krilo je bilo krojeno iz več pol blaga tako, da je bilo v pasu zelo ozko in se je zvončasto spuščalo do gležnjev. Čevlji so bili visoki, zavezani s »šnirncο« ali ob straneh na gumbe na pritisk. Oprijeto krojene bluže so krasili naši robovi in razni žaboji, plastroni iz volančkov ali čipk. Ovratnik je bil malo višji in je segal tudi do podbradka. Na glavo si je nadela klobuk, okrašen s pentljami ali rožami iz blaga. V omari je bil shranjen še parazol, ki je služil ob dežju ali kot sončnik.

Smrekarjeva Francka

leta 1918.

(S. Geršak)

V zimskem času je čez blužo oblekla podloženo in s krznom okrašeno jopo, ki je segala do kolen.

Otroci, tako deklice kot fantki, so bili oblečeni enako - v oblekice. Šele ko je imel fantek štiri leta, je dobil prve hlače. Tako nekako je bilo do leta 1925.

Ženska moda je po prvi svetovni vojni postajala vse enostavnejša. Še vedno pa so se oblačila delila v delovna in praznična.

Tovarniške delavke so pri delu čez sive obleke nosile še predpasnike, kasneje pa so se pojavile tu in tam tudi delovne hlače. Nosile pa so tudi nekakšne zaščitne rokavice.

Marsikatera si je znala sama sešiti bluzo in krilo, ki je z leti postajalo vse krajše. Prav tako pa so se že nosile bluze s krajšimi rokavi. Prodajali so tudi pletene izdelke. Zelo pogosti so bili »dirdelni« (na životek prišito nagubano krilo) in bela bluzica, ki se je ob vratu zadrnila z vrvico. Poleg je sodil še predpasniček, ki se je zavezal s pentljo. Čevlji so postali udobnejši, to je nizki in z nizko ali visoko peto. Moda čarlstona je preplavila vse in krila so se dvignila do kolen.

Stanka Torkar z bratrancem in sestričnami
leta 1921.
(S. Geršak)

Razvito prosvetno in športno življenje pa je pomagalo, da so se oblačilne navade vse bolj izenačevale. Tako je bilo, kot se spominjam, do leta 1941.